

og lige smaa, klippes af eller holes ud, indtil den samme Trøje og den samme Uniform påsæde dem alle. Umenesfelige Skoler, hvis Styrere ikke har forstaaet, at Trøjen faar rette sig efter Manden, ikke Manden efter Trøjen. Det er de dogmatiske Systemers Skoler, hvor alle skal drives til at tænke andres Tanker, ikke sine egne. Slig Skole vil vi ikke have.

Der er Skoler, der mere tænker paa det nyttige end paa det sande, hvor Ungdommen fra første Stund opnærer til en Livsstilling paa haandverksmæssig Maade; hvor den første og øverste Regel er den: Tænk aldrig! Men lær dig at gjøre efter denne eller hin Regel, og du vil gjøre din Lykke i Livet. Det var ikke vor Mening med Skolen.

Der er Skoler, hvor Lærerne er veltalende og Eleverne stumme; hvor Lærerne er interessante, men Eleverne kjedelige; hvor Eleverne daglig oversæses med en Flom af Ord, ligemeget enten de gaber af Søvnighed eller af Forbløffelse; hvor alt meddeles, men lidet eller intet modtages; hvor alt sluges, men lidet eller intet fordøies. Vi vilde ikke have en slig Skole.

Meningen med Augsburg var at fremelske og fremhjælpe en fri og mandig og uafhængig Personlighed. Vi vilde, om det var muligt, at alt skulle drage mod et Maal, at der skulle vokse frem Mænd herfra, hvis Vand og Hjerte var vælt og frigjort ved Sandhedens Erfjendelse, Mænd som havde lært at tænke sandt og tale frit; Mænd som baade havde Evne og Kraft til at møde frem i Folkets Liv for Sandhedens seirende Sag.

Hvortil da de mange Sprog og den megen Grammatik? Hvorfor dette og hvorfor hint? Sikkertlig ikke for at der skulle være Anledning for et ungts Menneske til at gjøre sig selv til Nar, naar han satte Næsen tilbeirs, fordi han var en, som kunde græss eller Latin. Men for at faa væk en lidet Smule af de mange Stængsler og Gjørder, som er satte om et Menneske ved de adskillende Sprog. Lidt Busterrum maa en Mand have i Livet, lidt Albuerum, saa han ikke for snart skal mødes af stængende Vægge. Det gaar nok an at leve i en trang, skyggefuld Afdal, især naar man aldrig har fejet andet; men tifold lykkelig er dog den unge Mand, som kan faa slippe op paa Vidvar for store. Prokrusteseng bethyder altsaa en vilkaarlig, indsnebrende og indpinende Form, hvori man med Bold og Magt søger at twinge Menneskene ind for at faa dem alle „støbt i samme Form.“ — Udg.